

TÌNH MẸ TRONG VĂN CHƯƠNG VIỆT NAM

Hồng Nhơn

Tình mẹ trong đời sống cũng như trong văn chương, bao giờ cũng là một biểu tượng thiêng liêng nghìn đời cao quý. Có chung đụng với nhiều sắc dân trên thế giới, ta mới thấy Mẹ Việt Nam là kho tàng tình thương, là khung trời mền yêu dịu ngọt. Thật, tình mẹ Việt Nam cao cả vô biên như biển rộng, sông dài. Có nhìn vào ánh sáng nhiệm mầu từ đôi mắt mẹ buồn sâu, khi con quần quai trên giường bệnh, có nhìn hết hành động dấn đem tình yêu hạnh phúc của đời mình để đổi lấy một giờ đau khổ của con và có thấy rõ sự đành lòng nhắm mắt vì tương lai danh dự của con, chúng ta mới thấy lòng mẹ bao la dào dạt như một đại dương.

Nhân dịp mùa báo hiếu VU LAN lại về, chúng ta thử tìm trong văn chương Việt Nam những dữ kiện để chứng minh Tình Mẹ thiêng liêng cao rộng ấy.

Đề cập đến tình mẹ, có người sẽ nêu lên: tình cha đối với con cũng thiêng liêng cao rộng lắm, tại sao trong văn chương Việt Nam chỉ ca ngợi tình mẹ mà thôi? Như chúng ta biết tình cha đối với con rất sâu đậm, nhưng TÌNH bao giờ cũng kèm theo LÝ. Do đó, sau khi biết con gái mình phản bội, AN DƯƠNG VƯƠNG đã rút kiếm ra giết chết MỸ CHÂU. Trái lại, tình mẹ đối với con là TÌNH cộng với TÌNH, vì thế nó bao la bằng bạc, dù con nên, con hư mẹ vẫn một lòng một dạ thương yêu vì:

*Con sanh từ bụng mẹ,
Con để dạ thương ai!...*

Ham sống sợ chết, quý trọng bản thân là cá tính của con người, nhưng vì lòng thương con, nghĩ đến con, mẹ sẵn sàng hy sinh. Ta thử theo dõi đoạn văn sau đây trong "Anh phải sống" của Khải Hưng và Nhất Linh:

"Chim thuyền. Mưa vẫn rơi, nước vẫn chảy xiết. Thúc và vợ bị cuốn trong dòng nước mênh mông. Thúc hỏi vợ: "Em có bơi được không?" Lộc cố nhoi lên đáp: "Em mệt lắm rồi, để em buông tay cho mình vào bờ nhé!" Thúc cương quyết bảo: "Không! Thà chết cả đôi!" Bỗng Lộc la hoảng: "Thằng Cu, Cái Lớn, Cái Bé. Không! Không! Anh phải sống!..." Thúc bỗng thấy cánh tay nhẹ hẫng lên, vật nặng như không còn bám vào mình nữa. Thì ra, khi nghĩ đến con, Lộc đã

quyết hy sinh buông tay cho chồng đủ sức bơi vào bờ...

Đêm hôm ấy, bên bờ sông, người ta thấy Thúc ôm ba đứa con vào lòng khóc! Bên ngoài, mưa vẫn rơi, gió vẫn thổi, và nước vẫn cứ xuôi dòng..."

Hy sinh chính bản thân mình vẫn còn dễ, nhưng hy sinh mối tình đầu êm đẹp và cả cuộc đời xuân sắc cho con thật là một điều khó. Nhìn chung, ta thấy bất cứ Bà Mẹ Việt Nam nào cũng làm được, ta thử xem trường hợp cô Nhung trong quyển Lạnh Lùng của Khải Hưng.

"Qua nhiều đêm suy nghĩ, nàng thấy tình yêu của nàng và ông giáo Nghĩa là một mối tình đầu trong trắng. Ông giáo Nghĩa thực sự yêu nàng và hiểu nàng. Năm nay, nàng mới hơn hai mươi tuổi đầu. Nàng cần phải ra đi để làm lại cuộc đời. Ông giáo Nghĩa đã mua vé sẵn cho nàng và đợi nàng ở sân ga của chuyến xe chót đêm nay.

Nàng đã sửa soạn hành lý cho việc lên đường vì lòng nàng đã quyết. Chợt nhớ đến con, nàng nhẹ nhàng vào phòng, nhìn con đang ngủ yên lành, nhớ đến ngày mai phải xa con mà những xót xa lòng! Nàng còn đang chần chờ, bỗng tiếng còi cập bến rúc lên. Đứa trẻ đang ngủ bỗng kinh hoàng chới với la: Mẹ! Mẹ ơi! Con sợ lắm! Đừng đi bỏ con ở lại một mình mẹ ơi!" Nàng chạy đến ôm con vào lòng bàng hoàng xúc động. Bao nhiêu câu hỏi quay cuồng, phải sống cho